

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročninò prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 224.

V Ljubljani, v sobota 29. septembra 1888.

Letnik XVI.

Vabilo na naročbo.

Bliža se zadnje četrtletje: gospode naročnike prosimo torej najuljudneje, da brzo blagovolé ponoviti svojo naročnino; one gospode, ki so zaostali z naročnino, opomnimo, da skoraj poravnajo svoj dolg; vse pa, ki še niso naši naročniki, vabimo, da bi nas počastiti izvolili v obilni meri s svojimi naročili. Stvar, za katero se borimo, je sveta, — vredna žrtve vsakega slovenskega rodoljuba. „SLOVENEK“ se bode neustrašeno potegoval tudi za naprej za svetinje milega nam naroda, — na versko-narodni podlagi.

„SLOVENEK“

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s prilogo „Domoljub“ vred

velja za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejeman:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta	6 „
„ četrt leta	3 „
„ jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se račun 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 .

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dobi še-le z duem naročbe.

Novim naročnikom moremo postreči še z vsemi izištimi številkami. „DOMOLJUBA“.

Vredništvo in opravništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Deželni zbor kranjski.

(Sedma seja, dne 29. septembra.)

Deželni glavar dr. Poklukar otvori ob 1/2 11. uri dopoldne sejo, v kateri se najprej prečita in potrdi zapisnik zadnje seje; potem naznanja glavar, da je poslancu Luckmannu dovolil tridnevni dopust in razdeli raznim odsekom došle prošnje in vloge, med katerimi je zlasti veliko prošenj krčmarjev in kupčevalcev, da se odpravi deželna naklada na žganje.

Poročilo deželnega odbora gledé priklad za okrajne ceste se izroči finančnemu odseku, zatem poroča dr. Sterbenec o letnem poročilu, in sicer: § 8. „Šolstvo“; § 10. „Osebné zadeve“; § 11. „Splošnje zadeve“; § 1. „Skleneni zakoni“; § 2. „Davki“; § 4. „Deželne podpore“; § 7. „Deželni zavodi in zakladi, A. Prisilna delavnica, B. Deželni dobrodelni zavodi“, ter predlaga, naj slavni deželni zbor dotična poročila deželnega odbora na znanje vzame. To se zgodi brez ugovora; samo pri § 11. marig. št. 3 omenja poslanec Kersnik sklepa slavnega deželnega zbora X. seje dne 3. jan. 1888. l., s katerim se je pozvala c. kr. vlada, da se pri zemljiških knjigah vojvodine Kranjske v napisu imovinskega lista navede ime dotične katasterske občine v obeh deželnih jezikih, kjer je tako ime v navadi, in se čudi, da dozdej od vlade na to resolucijo še ni nobenega odgovora. Da se reč ne pozabi, predlaga, naj se ponovi dotična resolucija ter naj slavni deželni zbor sklene:

„Visoka c. kr. deželna vlada se vnovič pozivlja, da potrebno ukrene, da se pri zemljiških knjigah vojvodine Kranjske v napisu imovinskega lista navede ime dotične katasterske občine v obeh deželnih jezikih, kjer je tako ime v navadi.“

G. deželni predsednik baron Winkler odgovarja, da je vlada to resolucijo izročila justičnemu ministerstvu, ki menda o tej reči še kaj preiskuje in poizveduje, ker dozdej od nje še ni došel nobeden odgovor.

Pri glasovanju obvelja Kersnikov predlog, proti kateremu so glasovali poslanci velikega posestva.

Pri § 1. omeni g. deželni predsednik gledé zdravstvenega zakona, da se je med tem, ko je bilo poročilo deželnega odbora dovršeno, sestavila službena inštrukcija za zdravnike, ki je deželo Kranjsko razdelila v zdravstvene okraje in določila pristojbine za zdravnike. Vse to je vlada naznanila deželnemu odboru.

Dalje naj zbor na znanje vzame, da je sestavljena deželna komisija za očiščenje gozdnega sveta od tujih osredkov in za razdelitev skupnih zemljišč in sta imenovana dva okrajna komisarja.

Pri § 4. „deželne podpore“ predlaga poslanec Robič, naj se z odobrenjem na znanje vzamejo prve 4 številke gledé podpor, ki jih je dovolil deželni odbor vsled povodnji, toče in nevihte, pa pogorelcem in siromaškim žebjarjem.

Poslanec Dev poroča za njim o računskem sklepu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za l. 1887, ki je imela dohodkov 12.322 gl. 74 kr., troškov pa 11.226 gl. 58 kr. Konečna čista imovina je znašala 8405 gl. 59 kr. ter se je v primeri z imovino prejšnjega leta pomnožila za 3771 gl. 44 kr. Računski zaključek se brez ugovora potrdi. Ravno tako se odobri proračun te šole za l. 1889. Potrebščine bo 12.328 gl., zaklade pa 8150 gl., torej bode primanjkovalo 4178 gl., ki jih bo treba doplačati iz deželnega zaklada.

Ob enem se pri tej priliki sprejme naslednja resolucija:

„Deželnemu odboru se naroča pretresati, ali bi bilo umestno pri šoli na Grmu napraviti javno decimalno tehtnico.“

Ravno tako se na znanje vzamejo mrig. št. 31 do 46 § 8 letnega poročila, ki zadevajo to šolo.

Dr. Bleiweis poroča potem o vravnavi reke Krke, o kateri se je govorilo že lani; toda vlada ni hotela prevzeti preiskovalnih troškov, kakor smo jo prosili, ampak je le obljubila dotično delo izvršiti po svojih tehničnih organih. Vravnavna Krke je

LISTEK.

Swiftijada.

(Triintrideseti spev.)

Pred mnogo leti, ko smo bili mi še vsi, ki sučemo zdaj duha svetle, semintija tudi zarujavele meče in pa dovtipa buzdovane, in sicer samo zaradi tega, da ostanemo zvesti slovanski neslogi, še v tako zvani mlečni dóbi, posegli smo si v lase le, kedar je bila v nevarnosti naša osobna čast.

Minoli so časi naših otroških preprirov in na njihovo mesto so stopili oni „otročjih“ bojov nas starih in mladih bojevalcev.

V istini naučili smo še Slovani od svoje otroške politične dóbe do sedanjega moštva, ko si zidamo narodne domove in Slovenijo, in ko reklamujemo záse pravice devetnajstega odstavka in pa državno pravo, najboljše zabave svojih nasprotnikov.

Poslednji trdijo namreč, da se ne radujejo nikedar bolje, kot kedar trdimo mi, da ovenčamo le v boji s „starim“ orožjem domovino, ali ako kričé naši „mladi“ bojevniki, da brez njihovih pušic ne bode svobode zlate.

Praznik slovanske nesložnosti praznovali so v

poslednjem času tudi naši po neslogi in krvi nam sorodni bratje na severji, in sicer zopet na radost nemških in na jezo svojih „mladih“ nasprotnikov. Prvi namreč jim privoščijo bajé iz sreca zahtevano nekedanjo državno pravo, ker trdijo, da je nikedar uživali niso, drugi pa se radujejo svojih zmag, ker ostanejo brez dvoma le na papirji.

Tudi mi Slovenci stari in mladi radovali smo se brzjavno češke nesloge zatrjujoč, da kraljuje tudi naš „solidarni“ dah slučajno nad češko nesolidarnostjo.

Swiftijanec se boji, da smo izrazili združeni Slovenci jako kočljivo sočutje s svojim historičnim brzjavom, katero si smelo tolmačijo oni, da smo hoteli pokazati s svojo nehistorično slogo, da je tudi na Češkem na podlagi zahtevane zgodovinske pravde dosedanja nesloga nehistorična in neumevna. Tudi naši prazgodovinski zaveznički Prusi bojé se najnovjše slovanske solidarnosti in našega zgodovinskega prava, zaradi tega kujejo mladi Moltkeji nov vojni reglement zoper svoje sosode. Ta nov reglement hoče podariti bajé Bismarck pri svojem političnem slovesu svojim rojakom v spomin.

Uverjeni smo, da tudi ta najnovejši reglement ne predrugači taktike in strategije slovanske. Bismarck naglašá namreč vedno in vedno, da je le v

slogi moč in zmaga, mi Slovani pa se križamo pred jedinstvo in jadikujemo sredi najbolj neslavnih zmag za svojo neslogo.

In vendar koliko srečnejši so naši severni nesložni bratje od nas začasno složnih Slovencev.

Čehi zahtevajo za svojo domovino davnaj uživano historično pravo, mi Slovenci kličemo za svojo Slovenijo brez historičnih pravic devetnajsti odstavka na pomoč.

Čuda ni, da se odreka naši Sloveniji pravica, katere nikedar poznala ni, namreč narodni jezik v šoli in uradu, saj ga doslej niti v gostilni in na ulicah, kjer ni ograjen s paragrafi, ne rabimo mnogo potov. Preverjen je Swiftijanec, da bi protestoval marsikateri prvak narodnjak in vrla narodnjakinja, ko bi razglasili Slovenci svoj jezik jedino obligatnim „urbi et orbi“ Slovenije, saj bi se odvadili potem nevedé svoje „klasične“ nemščine in po naših dvoranah bi vladala smrtna tišina. Kako prijetno je torej, da Slovenci nimamo historičnega prava za narodni jezik. Tudi bi bili Slovenci sicer v nevarnosti, da živé v večni neslogi pravdajoč se po „mladih“ in „starih“ odvetnikih za svojo nekedanjo „pravdo“, mej tem ko nas druží sedaj vsaj začasno nehistorična in zaradi tega nedelavna in malo vspešna bratovska sloga. Swiftijanec.

pa velikega pomena za državo zaradi velike državne ceste in kostanjeviške graščine, ki je last verskega zaklada. Vrnava bo stala veliko, ali prej je treba imeti načrt, kako bi se to vršilo. Eni mislijo, da bi se odpravili jezovi, eni da bi se reka le posnažila itd. Konečno v imenu finančnega odseka predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

„1. Ker je vrnava reke Krke v njenem dolenjem teku velike finančnejne važnosti posebno za državo, ker oškodujejo ponavljajoče se povodnji cestni erar in zemljišča kostanjeviške graščine, dalje, ker bi se morda po končani vrnavi tudi moglo ploviti po njej, kar je gotovo tudi v državnem interesu, se naprosi visoka c. kr. vlada, da prevzame polovico preiskovalnih stroškov na državni zaklad, preiskovalna dela pa naj izvrše državni tehnik.“

2. Drugo polovico na 2500 gld. proračunjenih stroškov prevzame do najvišjega zneska 1250 gld. deželni zaklad.“

Poslanec Šuklje omenja, da se je treba enkrat resno in odločno lotiti tega dela; povodnji se raztegujejo skoraj jedno uro po okolici in v nekaterih vaséh je živina v vodi stala itd. Prebivalci pa so ubožni, trtna uš uničuje vinograde, ki so dajali ljudem veliko zaslužka, torej se mora zabraniti, da povodenj ne bode uničevala debele in rodovitne zemlje. Do zdaj je bilo to vprašanje samo teoretično, zdaj postane praktično; ali treba je temeljitih preiskav, da se poizvé, kako bi vplivala po vrnavi tako imenovana talna voda. Ako bi voda postala plovna, bi se razne reči, kakor les, seno itd. laglje spravljalo naprej kakor zdaj. Obžaluje, da se je vlada tako malo pobrigala za to reč in jo prepustila zgolj deželi in deželnemu zakladu, dasi je to tudi v njeni lastni koristi.

Pri glasovanju obveljata prej omenjena predloga.

Poslanec dr. Papež poroča ob osuševalnih delih v račenski dolini in omenja, kako ugodno so se dotična dela izvršila. ter v imenu upravnega odseka predlaga:

„Deželni odbor se pooblastuje, da smé edino le za ona dela, katera so neobhodno potrebna in neodlozivna za osuševanje doline račenske, — uporabiti primeren iznesek od svote, katera bo za hidrotehnična dela določena v proračunu deželnega zaklada za leto 1889.“ (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. septembra.

Notranje dežele.

Dne 8. t. m. vršil se je v Cavalesu na južnem Tirolskem shod, pri kojem so člani *trentinskega kluba* govorili za načrt, po kojem bi se Tirolska ločila v dva kosa in ustanovil poseben deželni zbor za italijanske južne pokrajine.

Avstrijsko-rumunski mejni komisiji sta došla od avstrijske in rumunske vlade ukaza, naj hitro konča svoje delo in predloži zapisnik v potrjenju.

General Trojan Doda se je prišel zdraviti v Mehadijo, ker ga mučijo nasledki mrtvouda. Izjavil se je, da je razsodba aradskega sodišča že zaradi tega neveljavna, ker se je pred kazensko obravnavo izkazal z uradno potrjenim zdravniškim spričevalom, da ne more k njej priti osebno.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je dne 26. t. m. sprejel mnogoštevilne italijanske romarje duhovniškega stanú. Nadškof turinski je prečital adresu, na kojoj je odgovoril sv. Oče: Pravice sv. Stola ne morejo nikedar zastarati in nikoli ne bom gledé njih sklenil kako pogodbo. Kazenski zakonik je nov napad na cerkev in duhovništvo, vendar pa zaupam na Boga. „Res je“, je končal papež svoj govor, „da navidezno dajejo srečni dogodki in podpora mogočnikov cerkvi popolno varnost; toda tek človeških reči je le v roki previdnosti božje, ki ga vselej predrugačuje in vodi k največji slavi in blagorju cerkve.“ — Leon XIII. bo sprejel nemškega cesarja dne 14. oktobra. Kardinalu-nadškofu napolskemu so došla navodila, po kojih naj se ravna povodom tamošnjega bivanja cesarja Viljema.

Kakor se govori v rumunskih vladnih krogih, pripravljen je Ristić prevzeti *srbsko* ministerstvo pod pogojem, ako umakne kralj svojo tožbo ter se sporazume s kraljico.

Bolgarska poročila pravijo, da se je Načević zeló postaral zadnje dni, nekaj zaradi nedavnega napada, nekaj pa zaradi velikih skrbi, koje mu provzročuje neprestana beda bolgarskih financ. Na svojem povratku iz Carjigrada mudil se bo nekaj dni v Plovdivu vsled prošnje tamošnjih trgovcev, ki želé z njim govoriti resno besedo o južnobolgarskih razmerah gledé carin in izvažanja. — Kakor se poroča ruskim listom iz Carjigrada, prizadeva si mnogo

prince Ferdinand, da bi ga sultan priznal kot bolgarskega kneza. Za ta slučaj mu je neki obljubil, da bo takoj v gotovini plačal tribut in del turškega državnega dolga, ki odpada na Bolgarijo.

Berolinski listi objavljajo dve zanimivi *ruski* naredbi o vojaških pripravah v južnoistočni Rusiji. Prva je tajni ukaz vilnskega generalnega štaba, šte. 1256, po kojem se mora v dóbi od dne 25. avgusta do dne 30. septembra st. st. nakupiti 8051 konj za prevažanje provijanta in bojnega gradiva, namenjenega ob pruski meji ležeči armadi. Druga naredba pa veleva poveljnikom vojaških okrajev Kijev, Wilna, Odesa in Moskva, da morajo sklicati do dne 15. septembra po 10.000 rezervnikov, skupaj tedaj 40.000 mož.

Nemški zavezni svet je podaljšal malo obsedno stanje za Hamburg. — „Nordd. Allg. Ztg.“ preklicuje vest, da bo odstopil namestnik Hohentlohe. — „Reichsanzeiger“ objavlja naredbo ministra notranjih zadev, koja določuje volitev volilnih mož na dan 30. oktobra, volitev poslancev pa na 6. dan novembra.

Boulanger bo pri otvorjenju *francoske* zbornice dal razdeliti mej narod deset milijonov iztisov svojega manifesta. — Francosko društvo za oprosenje afriških sužnikov je izdalo oklic, v kojem pozivlje narod, naj pomaga z denarno podporo, da se vresniči to človekoljubno podjetje. Ob enem bo posebna komisija sprejemala mladenče, ki se bodo oglasili za afriško ekspedicijo. Dobrotniki se bodo objavljali vsak mesec po časopisih.

Nenaravno stališče *Italije* nasproti papeževemu prestolu zapleta italijansko vlado in njena glasila v neprestana protislovja. Nedavno, ko so v Fuldi zbraui škofje in freiburški katoliški shod enoglasno sklenili resoluciji na korist papeževi posvetni oblasti, protestovali so italijanski vladni listi, da bi se inozemci vmešavali v italijanske „notranje zadeve“. V tem oziru postavil je sedaj po preteku le nekaterih dni Crispi sam udano mu časopisje na laž. Lutiški prostomišljeniki so namreč poslali Crispiju brzojavko, v koji mu čestitajo k odločnemu postopanju zoper papeža in njega „nepostavne“ (?) tirjatve. Crispi teh inozemcev ni zavrnil, da nimajo pravice vmešavati se v notranje italijanske zadeve, marveč se jim je prav lizunski zahvalil ter je s tem ovrgel prejšnje trditve vladnih in poluradnih italijanskih listov. Ako bi bilo pa rimsko vprašanje res „notranja“ zadeva Italije, ali ni potem Crispi obžalovanja vrden državnik, ker ne dopušča samó inozemcem, da se vmešavajo v njegove „notranje“ zadeve, marveč še celó opravičuje te nepoklicane mešetarje?

Tudi *angleško* časopisje se je začelo baviti z dnevnikom cesarja Friderika. „Standard“ imenuje objavo nediskretno. „Daily Tel.“ piše: „Označivna za značaj umrlega cesarja je okoliščina, ker je upal, da more najti v celi Evropi dvanajst oseb, kojim se more zaupati državna tajnost in bi o njej molčale 50 let.“ „Daily News“ smatrajo pristnimi odstavke, ki zadevajo južno-nemške dvore in najbolj kompromitujejo Bismarckovo politiko.

Iz *Suakima* se poroča: Mahdijevi vojaki so dne 25. t. m. poskusili priboriti si neko zunanjo trdnjavo, a bili so z velikimi izgubami odbiti. Na egiptski strani je padel le jeden topničar. Sovražniki se utrjujejo nasproti trdnjavi Fulah ter se v kratkem pričakuje nov skupen sovražnikov napad.

Izvirni dopisi.

Iz *Bele Krajine*, meseca septembra. Iz Bele Krajine pišem, a žal, da ne bode več dolgo bela; kmalu postanemo tudi mi črni Kranjci. Bela Krajina bode pa samo še zgodovinsko ime. Mladi moški naraščaj začel se je črno nositi, pa tudi ženske so že tu pa tam na pol črne, kakor Kočevarke. Kakor onkraj Gorjancev v kostanjeviškem in krškem okraji, kjer je bilo bojda pred 30 leti še vse belo, enaka izpremema dovršila se bode tu, če tudi ljudje sami uvidijo, da črna obleka ni prav za prav nič ceneja, pač pa da je bela mnogo trpežnejša. Žal, da z belo obleko tudi prejšnja skromnost in stari lepi običaji izginevajo: od službe božje dohajajoči pozdravljali so one, ki niso bili pri sv. opravilu, z lepim pozdravom: Bog daj del sv. maše; kedar so pili, nazdravljali so si: Bog ti pomози; delajoče so pozdravljali: srečo dobro Bog daj. Te in druge lepe navade se redko še opažajo.

Da „kultura“ tako vsestranski v našo Belo Krajino prodira, provzročilo je to, ker so naši ljudje prej mnogo hodili mej Nemece, sedaj pa v Ameriko; največ pa je temu kriva menda neka gizdavost našega ljudstva, ki ni več zadovoljno s staro nošo. Toda vsak trezni opazovalec mora priznati, da našim ljudem mnogo bolj pristoji bela obleka, kakor črna. Kako postavni možje so bili v belih hlačah s škornji, a zdaj vsa oseba nekam izgine v črnih „pantalonih“. Mnogo bolj pa veljá to o ženskem spolu. Krasno se ti znajo naša brhka dekleta nališpati v snežnobeli obleki, a črne jopice jih v istini kazé. Pravijo sicer, da bela obleka se hitro umaže, ali prav to dobro vpliva na snago, ker je

treba gosto žehtati. Zatorej je res v vsakem oziru škoda, da se je začel naš beli Kranjec izneverjati starim svojim običajem.

Do najnovjših časov je naš skromni in delavni ljud dobro živel v nrvnem in gmotnem oziru. Ali vsled glasovite postave, da se sme vsak berač ženiti, začela sta se grozno širiti izprijenost in siromaštvo. Ponočevanje je bilo prej nepoznano, nezakonski otroci so bili bele vrane, a zdaj je drugače. Število kočarjev se vedno množi, in kakor šesta, tako tudi sedma božja zapoved ima čim dalje manjšo veljavo.

Vsled zloglasne omenjene postave in ker ni moči ničesar v denar spraviti, množi se ubožstvo čedalje bolj, in to je vzrok, da so naši ljudje začeli tako mnogobrojno hoditi v Ameriko. Redke so že hiše, ki ne bi imele po jednega Amerikanca, iz nekaterih hiš so celó 3 in 4 v tej obljubljeni deželi. Navadno se ne izseljujejo za zmirom, nego čez nekoliko let se vračajo s prihranjenimi denarji na dom. Prihranijo res mnogo; mnogi si v malo letih celó tisočake prislužijo. In tako pride precéj denarja v naš zapuščeni kraj iz Amerike. Marsikatero posestvo, da cele vasi bi bile že prodane, pa Amerika jih je rešila. Res, da so se vsled tega izseljevanja delavci pri nas silno podražili, vendar menim, da dobra stran prevaguje. Prej so hodili na Nemško krošnjari, od koder niso nič dobrega prinesli, pač pa se odvadili delu, kakor se vse to slabo opaža pri Kočevarjih.

Navzemši se nemške oholosti so domá svoje rojake prezirali, meneč, da kaj več veljajo, ako znajo nekaj nemških besedi tolči. Drugače je v Ameriki. Tu se še-le učijo pridno delati; domov prišedši imajo kakor hrastova skorja trde i ozuljene dlani. Naš mladi zarod pride do prepričanja, da se nikjer ne živi kar tako „utomah“, nego da je treba povsod pridno delati, ako se hoče kaj imeti. In koliko je vredno to, da se tudi nepoboljšljivi postopači selé v novi svet, želeč obogatiti se. Mi imamo domá zlati mir po noči in po dnevi, oni pa morajo tam redno živeti in pridno delati, ako si hočejo kaj prislužiti, in tako jih bode Amerika popolnoma poboljšala. Mislim, da vi Ljubljančani ne bi nič proti temu imeli, ko bi vas vaši barabe hoteli zapustiti ter se izseliti tje kam v Franc-Jožefovo deželo. Tam naši ljudje tudi izpoznavajo, da nemški jezik ni tako jedinozveličaven, ampak da le pridnost in poštenost veljá. Ravno tako so usta zamašena našim domačim nemčurjem, ki so vedno kričali, kako potreben je nemški jezik našim ljudem, ker hodijo nekateri na Nemško krošnjari. In sedaj sodite, imate li vi prav, ko tam iz Ljubljane vedno upijete: ne v Ameriko, ne v Ameriko!

Letina je še dosti dobra; vina bodemo dobili obilno, koder še ni trtna uš posegla. Pri tako ugodnem vremenu smemo pričakovati dobro kapljico. Ali kaj pomaga, če ni od nikoder nikakega kupea. No, tudi v tem oziru upamo, da bode kmalu bolje, saj so letos spet enkrat „merili“ dolenjsko železnico, in Novo Mesto ima že celó gostilno pri dolenjski železnici; a k letu bodo že zopet volitve, in takrat se bodo spet železnice zidale na vse strani. Ševeda se potem vsa ta stvar počasi pozabi, in pozneje se nekaterim gg. poslancem niti vredno ne zdí svojim volilcem pokazati se. Tako tudi naš častiti poslanec je bil baje te dni prišel v naš kraj, toda le nekatere gospode po mestih je obiskal, a svojih volilcev-kmetov se mu ni vredno zdelo nadlegovati.

H koncu naj še pohvalim veliko modrost slavnega našega cestnega odbora. Oskrbel nam je nove „roke“, na katerih se bere na pr.: Cesta v Semič — nach Semitsch, na Vivodino — nach Wiwodina, v Radovico — nach Radowiza, v Drašiče — nach Draschitsch itd. Ni li to pametno in modro? Kako bi pa sicer naši „Nemci“ vedeli, da dotična cesta drži v Semič, Vivodino, Radovico, Drašiče, ako bi ne bilo poleg zapisano: Semitsch, Wiwodina, Radowiza, Draschitsch! Vidi se tudi napis: Vas Radovica okraja Črnomelj — Dorf Radowiza Pecerk Tschernembl. In takih klasičnih napisov je menda še več. Povsod napredek!

Z Vač, 27. septembra. Dolenc toži o slabih letinah in da trtna uš vinograde uničuje. Nasprotno je pri nas. Kar še nibče ne polni, to je v naši občini letos: hruška nam namestuje vinsko jagodo, in to v nepričakovani meri.

(Dalje v prilogi.)

Ako prideš v naš kraj, slišiš izza vogala marsikatero hišo tolčenje, delajo namreč hruševce in napolnjujejo ž ujim sod za sodom. Površno sem računil in poizvedel ter sem naštel, da se je do danes v naši mali občini že čez 2000 veder hruševga mošta napravilo. To delo se pa še nadaljuje; prazne posode je primanjalo, in marsikateri kmetovalec pri nas bi si ga rad in lahko še kak sod napravil, pa nima posode in je dobiti ne more. Ako bi pa še sosednje občine privzel, v katerih imajo še več sadja, bi se nam število veder takega vina kar neverjetno zdelo.

Posebno hruška je letos v našem kraju tako obrodila, da se bode veliko sadja pokvarilo. Sušilnico za sadje ima pri nas do malega vsak kmet, in popraševal sem enega in drugega ter sem izvedel, da utegne letos 50 do 80 mernikov hrušk nasušiti. Posebno obrodite so hruške-drobnice, ki tukaj kar po hostah rastô. Te dni šel sem mimo male vasi in videl ne daleč od hiše tako silno polno visoko hruševno drevo (drobnico). Ko sem se čutil prepolnemu drevesu, odgovori mi posestnik, da je ravnokar okoli 10 mernikov hrušek naenkrat nagrabil, in sicer samo taci, ki so na tla popadala. Kam s tem sadjem? Za žganje bi bilo, ali kuhati si ne upajo ljudje, ker je preveč zadecano. Marsikateri gospodar toži, da bi še žganja nakuhal, ko bi ga imel komu prodati. Po štacunah ga nočejo kupiti, ker se prehudo obdači.

Tudi jabolk in češpelj je letos precej v naši okolici, ker pa tudi letos ni kupčije, posušili bodo kmetje tudi to, ako bode pripustil čas.

Kdor si želi kupiti zdravega in dobrega sadnega vina, naj pride k nam, nakupil si ga bode še lažje in veliko ceneje, nego na Dolenjskem vina. Bog nam daj še mnogo taci letinj!

Od sv. Križa pri Kostanjevici, 25. septembra. Da ne bode mislil svet, da res ni zmožne osebe pri nas, ki bi pisala o slovesnosti 40letnice vladanja našega presvetlega cesarja Fran Josipa I., koja se je vršila pri nas s sklepom šolskega leta dne 30. avgusta t. l., naj omenim, da se je napominana slavnost vršila pri nas tako-le:

Že na predvečer naznanjalo je pokazje možnarjev in ubrano pritrkavanje zvonov začetek slavnosti. Na šoli lesketal se je krasen transparent z napisom: „Fran Josip I. 1848—1888.“

Bog ohrani nam cesarja
Slavne Avstrije vladarja!

Na prostornem trgu pred šolo plapolal je veličasten kres, pevci in pevke peli so cesarsko pesem in še več drugih narodnih pesni. Razsvetljene bile so vse hiše v bližini šole in vse je drlo na omenjeni trg pred šolo, kjer je bila pozneje kratka večerja v ožjem krogu, pri kateri ni manjkalo primernih napitnic zlasti na presvetlega cesarja. Najboljše volje smo se razšli pozno v noči.

Drugi dan ob 8. uri bila je slovesna sv. maša z azistenco. Cerkev je bila polna vernikov, kakor kak praznik. Po sv. maši zbrani so bili šolarji na trgu pred cerkvijo, na koje zidu visele ste ovenčani podobi cesarja in cesarice z letnicama iz cvetlic 1848—1888. Na visokem odru deklamovali so šolarji. Po končanem deklamovanju in petji začne se godba sém od šolskega poslopja. Učenka nese v jerbasu na glavi šolska darila, a pred njo godba. Pozornost vseh navzočih bila je obrnena na ta prizor. Zdj se odkrijejo darila, odpró „zlate bukve“ in čuli smo 35 imen najodličnejših učencev in učenk, kateri so bili obdarovani z lepimi molitveniki. — Sto komadov kujžic „Naš cesar“ dobili so šolarji že 18. avgusta t. l. povodom rojstnega dne presvetlega cesarja.

Na prostornem omizji pri cerkvi bili so potem šolarji dobro pogoščeni. Zadej cerkve spekli so jim dva cela koštruna, katere je kupil tukajšnji krajni šolski svet, kruha bilo je iz dveh mernikov moke in vedro vina. Vmes vršile so se razne igre za mladino. Kruh so darovale nekatere gospodnje, vino pa je dal č. gosp. župnik. Hvala vsem!

Ko so jeli šolarji že skoro preveseli postajati, stopi še gosp. učitelj-vodja na oder, ter jih po kratkem nagovoru odpusti potem, ko so še preje skupno zapeli prvo in zadnjo kitico cesarske pesni.

Zdj — bila je že ena ura popoldne — prične se slavnostni banket pod lipo pred šolo. Vdeležilo se ga je 20 najodličnejših oseb. Tu vršile so se razne napitnice na presvetlega cesarja in druge primerne. Z dobro pijačo nas je brezplačno preskrbel g. Jan. Kerin. Slava mu!

Križenski.

Dnevne novice.

(Proslavitev.) Preč. g. Jožef Jeram, velezaslužni dekan v Cirknem na Primorskem, je o priliki svoje zlate maše imenovan častnim kanonikom sv. Očeta papeža.

(„Franc Jožef I., cesar avstrijski.“) V spomin štiridesetletnice Njegove vlade spisal slovenski mladini Fr. Hubad, c. kr. gimnazijski profesor. Izdala in založila „Družba sv. Cirila in Metoda.“ Naša šolska družba poslala je te dni med svet prvi zvezek knjižnice: Družbe sv. Cirila in Metoda. Kakor je objavila že pred več meseci, želela je osobito letos povzdigniti dinastični čut v srci naše mladine. Zato je začela svoj delokrog na slovstvenem polji z gori naznanjeno knjižico. Naj povem takoj, da sem jo prelistal s posebno radostjo. To je v resnici kaj našega. Videl sem dvoje knjižic, ki so izišle letos v isti namen, a po vsebini daleč zaostajate za Fr. Hubadovo. Pisateljevo pero je prôžno, tako lahko teče mu beseda, mično, po domače pripoveduje, kakor da ga človek čuje besedovati pod košato lipo. Med posamne dogodljaje iz življenja cesarjevega vpleta neprisiljeno iskric moralnih opominov, ki brez dvojbeno zaplamté v srcih mladostnih. Posebno zanimivost knjižici dajejo vedno oziri na naše slovenske razmere. Naši junaki se bijejo za domovino pod svojim najvišjim poveljnikom, naše kraje pohaja, naše ljudstvo ga pozdravlja — ves spis nam kaže presvetlega cesarja, kot pristnega očeta v sredi svojih zvestih otrok. Z veseljem torej belžimo, da je družba Ciril-Methodova i s to knjižico pokazala, kako umé dejanjstveno izvrševati svoj program. Da omenim tudi vnanost knjižice, povdarjam, da ima na začetku lični podobi cesarja in cesarice. Obseg jej je 60 strani v mali osmerki. A ker se cesarska himna često poje, pridejana je kot dodatek knjižici, kakor tudi slovenska cesarska pesem. In do cela štiri pole berila podaje družba za bôrh 15 novčičev. Ako bi bilo na knjižici kaj graje vreduega, omenil bi le to, da je prekasno izišla. Bojim se, da bode to na gmôtno škodo družbi. A ipak upajmo, da bodo vsi slavnostni odbori in koderkoli se bodo delile mladini spominke knjižice, hlastno posegli po označenem berilu, ki je vseskozi toplega priporočila vredno.

(Telovadno društvo „Sokol“) prosi nas naznani, da se začne dné 2. oktobra t. l. sistematično poučevanje telovadbe. Telovadilo se bode ob torjih in petkih in sicer v dveh oddelkih. Od 7. do 8. zvečer telovadili bodo nečlani in pa starejši gospodje, ki se bodo razdelili v več skupin; od 8. do 9. pa člani društveni. Vpisovanje za telovadbo vršilo se bode v torek, dné 2. okt., od sedmih do osmih zvečer v realinej telovadnici.

(Koliko je vreden nekateri „popravek“.) Pred par tedni smo poročali, kako surovo je ljubljanski trgovec H. Pammer napadel na javnem kraju Sokola g. P. ter za svoje psovke zaušnico dobil. Takoj se je oglašil g. Pammer, češ, vse to ni res, in žugajoč nam s § 19 tiskovne postave je zahteval, da natisnemo njegov „popravek“. To smo storili. Včeraj se je v tej zadevi vršila obravnava pri c. kr. mestn. del. sodnji in pokazalo pa dokazalo se je, da je stvar res tako bila, kakor je sporočil „Slovenec“; neresničen je bil torej le g. Pammerjev „popravek“.

(Grdo sleparijo) so spazili v tukajšnji zastavnici kranjske hranilnice. Dva služabnika namreč sta izmikala zastavljene reči ter jih zopet izročala v zastavo; tako sta hranilnico ogoljufala neki za par tisoč goldinarjev.

(Za naše vinorejce.) Da bi c. kr. okrajno glavarstvo na Krškem moglo vinorejcem prejem reznikov ameriških trt: vitis riparia, vitis solonis in York Madeira (vse tri za podlogo pri požlahnenji, York Madeira pa za porabo brez požlahnenja) iz vrta z ameriški trtami v Kostanjevici na pomlad leta 1889. omogočiti, so pri dotičnih občinskih uradih napovedovalne pôle razpoložene, v katere naj vinorejci svoje ime, stališče, h. št., potem vrsto prej imenovanih trt in število reznikov do konca meseca oktobra 1888 vpišejo. Cena za 100 komadov reznikov se bode razglasila, kadar bode dotični odloček c. kr. vis. ministerstva za poljedelstvo tu sém dospel.

(Iz kranjske zastavnice) se javlja, da bodo v ponedeljek dne 8. oktobra t. l. ob uradnih urah vsi meseca julija 1887. l. zastavljeni in doslej ne prepisani ali nerešeni zastavljeni predmeti prodani onemu, ki bode zanje največ ponudil.

(Gozdarski državni izpiti) za samostojne gozdarje in za gozdno-varstveno in tehniško pomožno osebje za Kranjsko, Koroško in Primorje vršile se bodo letos v Ljubljani. Izpiti za gozdarje vrše se v dan 5. novembra t. l. točno ob 9. uri dopoldne, izpiti za tehniško pomožno osebje in za gozdno varstvo pa dne 9. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne v svetniški sobani c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

(Prepovedano je loviti) meseca oktobra po točne postvi in rake ali iste imeti v „poltrih“; istotako je prepovedan lov na divje peteline in kokoši, od 15. počenski pa tudi na jelene.

(Razpisana je služba) paznika I. vrste v ječi na Gradu; plača 300 gld. in 25% doklade pa stanovanje v jetnišnici; isto tako časna služba jetničarja II. vrste z letnino 260 gld. in 25% doklade. Prošnje do 27. oktobra t. l. pri c. kr. državnem pravdnistvu v Ljubljani.

Raznoterosti.

— Vesela dogodbica. V „Mainzer Journal“ se poroča iz neke občine blizu Moguncije: Pred nekaterimi dnevi je hotel veliki vojvoda nadzorovati vojaške vaje. Določilo se je, da bo na poti tija obedoval v neki občini. Vse je bilo pripravljeno za sprejem. Ker pa prvi vaščani niso posebno zaupali svojemu županu, nagovorila naj bi vojvodo kakova druga oseba. Toda vaški glavar je vložil svoj svečani „veto“ zoper tako zanj razžaljivo nakano, ostalo je torej pri prvotnem vsporodu. Ob določeni uri je prisopihal vlak; veliki vojvoda je s spremstvom izstopil ter se bližal čakajočemu županu in ostalim vaškim veljakom. „Kraljeva visokost“, pričel je župan svoj dobro naučeni govor, „kraljeva visokost, jako nas je razveselilo, srce nam je vskipelo radosti, da ste našo občino počastili z obiskom. Ta dan nam bo, kraljeva visokost — — (odmor) — — kraljeva visokost — — (odmor) — — kraljeva visokost, vse drugo sem pa že pozabil!“ Glasen smeh in vmes krepki „živio“-klici! Oni pa, ki se je najbolj smijal, bil je veliki vojvoda.

— Pogumna žena. V Accordu, nekem malem kraju blizu Delawaare- in Hudson-prekopa, videl je Karol Walter, da leži na njegovem dvorišči nekaj pisanega. Približal se je, tu pa je zapazil, da je to ropotača, ena najnevarnejših kač v Ameriki, ki se je tudi takoj pripravila na boj. Walter spoznavši veliko nevarnost, zgrabi poleno, ki leži pri njegovih nogah; v tem trenutku se tudi že kača nanj vrže. Walter k sreči vdari pošast po glavi, da pade na tla omamljena, toda le za trenotek; komaj, komaj se brani Walter silnih napadov razdražene kače. V tem hipu stopi na dvorišče žena njegovga, ki videč nevarni položaj svojega moža ne začne javkati in klicati sosedov na pomoč, marveč tiha pa bleda ko zid hiti v sobo, zgrabi puško, stopi k oknu in pomeri. Toda čakati mora še, da se jej ponudi ugodna prilika za strel in da ne ustrelji namesto pošasti svojega moža. Tu se naenkrat zabliška, počí, kača pa se zgrudi mrtva na tla pred noge presenečenega Walterja. Sedaj še-le je zavpila žena in ona, ki je bila ravnokar hladokrvno merila na ropotačo, ležala je nezavestna v naročji rešenega soproga.

Narodno gospodarstvo.

Našim sadjarjem!

Letos obrodilo je sadno drevje po vsej našej kronovini in sosedni Štajerski prav dobro. Obžalovati je le, da sadjarjem ni možno svojega sadja v denar spraviti, kakor so to že par let sem lahko storili. Na Virtemberskem, Bavarskem, Hesenskem, v Rheinpfalzi in v Švici obrodilo je namreč po došlih poročilih letošnje leto sadno drevje, posebno jabolka in hruške tako, da se drevje v pravem pomenu besede lomi pod težo prepolnega sadja. Že od leta 1847. se tamošnji ljudje ne vedo spomniti take letine. — Ker voznina iz teh dežel iznaša le od 30 do 110 mark za vagon svežega sadja, iz naše kronovine pa 396 in iz sosedne južne Štajerske celó 415 mark, ni misliti, da bi naše sadje konkurirati moglo onemu iz zgoraj imenovanih dežel. Posebno pa še radi tega ne, ker je letošnja cena na Nemškem nečuvno nizka. Pred seboj imam oficijalni „Obstpreiszettel“ virtemberski. Po oficijalnih izvestjih uposlanih od takozvanih „Marktmeisterämter“ iz raznih mest bila 22. t. m., tedaj minolo sobota cena lepih jabolk za mošt: v Stuttgartu 300 mark, v Metzingenu in Rudolfszeltu 250 mark in v Friedrichshafenu celó samo 160 mark za vagon. Torej nikjer približno toliko, kolikor samo voznina od nas do tje kaj stane. Ako bi kdo utegnil o istinosti navedenega dvomiti, povabim ga, da se osebno o oficijalnem tem izvestji v moji pisarni prepriča.

Vprašanje nastane tedaj, kaj naj naši sadjarji s sadjem storé? Po predstojem preostaja jim le:

1. ali, da sami jabolčnik napravljajo, ali pa
2. da sadje posuše.

Kot domoljub svetovati moram seveda prvo. Morebiti vendar-le še ni prepozno, da se toli pre-

vladajočemu žganjpitju konec stori ali vsaj zatvornica napravi, opozorjujoč mlajšo generacijo na jako zdravo pijačo — jabolčnik. Priporočam napravo jabolčnika tudi kot poznatejši vrtimberških razmer. V mali tej kraljevini, broječi le dva milijona prebivalcev, povzje se toliko zdrave te pijače, da je bilo leta 1886. vsled pomanjkanja domačega sadja treba 18852 vagonov jabolk in hrušek uvoziti. V tej deželi, kjer poznajo žganje le po imenu, so pa tudi jako lepo rašeni in krepki ljudje. Neki vojaški penzionist mi je pravil v Ulmu n/D, da je pri vojaških naborih v Vrtimberški vedno več za vojaško službo sposobnih, nego jih kontingent zahteva, in mora slednjič žreb odločiti, da se nobenemu krivica ne godi. — V interesu zdravja in dobrega imena našega ljudstva opozarjam tedaj našo velečastito duhovščino, gospode župane in druge domoljube po deželi, naj kolikor mogoče s svojo veljavno besedo na naše ljudstvo vplivajo, da si bo jabolčnik napravljalo in se potem po možnosti tej priznani zdravji pijači privadilo. — Ker je pa za napravo jabolčnika treba mlinov in stiskalnic, in si vsak posamičen kmetovalec tega orodja omisliti ne more, naj vsi vaščani k nakupu teh strojev*) pomorejo in potem drug za drugim jabolčnik napravljajo.

*) V Ljubljani dobé se ti stroji pri gg. Detterji, Druškoviču in Trčku.

Telegrami.

Dunaj, 29. septembra. V deželnem zboru je poročal Kopp o predlogu Verganijevem, da se deželni zbor korporativno vdeleži sprejemnih svečanostij o prihodu cesarja Viljema, ter je utemeljeval odsekov nasvêt, naj se preide na dnevni red. Vergani je izpremenil svoj predlog takó, naj deželni maršal izreče nemškemu vladarju najudanejšo čestitanje in pristrčno radost o prijateljski zvezi. Namestnik se je izjavil, da se popolnoma strinja z odsekovim predlogom. Novi predlog kot nasprotujoč poslovnemu redu se pri glasovanju a limine odkloni z vsemi proti antesemitskim glasovom.

Dunaj, 29. septembra. Pri včerajšnjih strelnih vajah je ukazal cesar, ki se jih je vdeležil, okoli druge ure odtrobiti. Nasproten veter pa je zanesel znamenje roga; vsled tega je okoli 1000 metrov zadej postavljena baterija še enkrat ustrelila, akoravno je cesar, res da v rupi varen, odjahal gledat napadne predmete. Strel je zadel nasip in bi nikakor ne bil mogel zadeti cesarja ali njegovega spremstva, ker je bil izvan strelne črte. Baterija, obveščena z večkratnim signalom in ordonanco, je takoj ustavila ogenj.

Peterburg, 28. septembra. Car in carevna sta s prestolonaslednikom in velikim knezom Jurijem minolo sredo odpotovala iz Spale v Kavkaz.

Stuttgart, 29. septembra. Pri obedu je napil kralj cesarju Viljemu, želeč mu dolgo srečno vlado na blagor cele Nemčije. Cesar se je pristrčno zahvalil ter izrazil svoje veselje, da je obiskal deželo, v koji je stala zibeljka njegovih očetov. Rekel je, da teče tudi v njegovih žilah južnonemška kri. Ob 4. uri je odpotoval cesar Viljem v Mainau.

London, 29. septembra. Verguson je rekel v svojem včerajšnjem govoru v Manchesteru, da v celih zadnjih treh letih ni bilo dôbe, ki bi bila v zunanjih zadevah tako mirovnega značaja, kakor je ravno sedanja.

Resnica se ne more tajiti.

Trditi kaj, to je lahko, toda dokazati, to je težavniše. Občinstvo ima neizpodbijano pravico zahtevati dokaze za javne trditve. Še le pred kratkim časom je postal znan neki preparat, ki je bil v družih deželah poprej že na jako dobrem glasu. Komaj se more verjeti, v kako kratkem časi so tudi v naši državi pri bolnikih prestale čudovite zasluge tega preparata izvrstno preskušnje. Ta zdravila so imela tako izborne vspehe, da se je hotelo veliko število ozdravljenih izkazati hvaležne s prostovoljnimi spričevali. Nastopno objavljamo nekaj izlečkov teh mnogobrojnih zahvalnih pisem, ki so v naši pesti:

„Blizo dvanaest let sem bil bolan vsled katarja v mehurji ter so me že večkrat zdravniki proglasili kot ozdravljenega, vendar pa me je še vedno nadlegovalo tiščanje vode itd. Porabil sem 26 steklenic Warnerjevega „Safe Cure“ ter moram resnici na čast priznati, da je to izvrsten lek.“ — Stanislav Zaránski, ravnatelj nadsodišnih pomočnih uradov v Krakovem.

„Poslana steklenica Warnerjevega „Safe Cure“ se je izvrstno obnesla.“ Adolf Bedneno, biležnik, Petrova Vas na Erdeljskem.

„Z Warnerjevim „Safe Cure“ sem dosegel izvanredne vspehe.“ — Leop. Seifl, c. kr. biležnik, Kralovice.

„Ker me je Warnerjev „Safe Cure“ popolnoma ozdravil, izrekam Vam s tem svojo najprisrčnejšo zahvalo. Vsakdo se čudi čudovitemu ozdravljenju.“ — A. Patseheider, grad St. Martin pri Riedu, G. Avstrijsko.

„Pred devetimi leti so se pri meni pokazali prvi znaki Brightove ledične bolezni ter nisem nikjer mogel najti zopet zdravja. Porabil sem 7 steklenic Warnerjevega „Safe Cure“, in sedaj sem zopet zdrav. Najtopleje morem tedaj priporočati to sredstvo bolehaajočemu človeštvu.“ — Aleks. Wolf, umir. učitelj, Kraljevec ob Ogri.

Take izjave in spričevala naj odstranijo vsako dvojbo; lahko bi jim dodali še mnogo drugih zahval. Tisoči trpé daues takó, kakor so oni trpeli, ter morejo zopet zadobiti zdravje. Toda storiti morajo to, dokler ni prepoznano. — Warnerjevega „Safe Cure“ steklenica stane dva goldinarja ter se dobiva skoraj v vseh lekarnah. Brošurica se razpošlja zastoj in franko; naslov naj se napravi: (1)

Glavna zaloga

H. H. Warner & Co.
v Požunu (Pressburg).

Vselej naj se vzame takoj najboljšo sredstvo. Svitava (Moravsko). Poročati Vam morem, da sem sedaj ozdravljen svoje želodčne bolezni po rabi lekarnarja Rih. Brandta švicarskih kroglice. Čutil sem se boljšega že v treh dneh, ko sem pričel jemati švicarske kroglice, ter smem tedaj najtopleje priporočati to sredstvo vsakému, ki ima enako bolezen. Teodor Blodig, Kraljeve ulice 458.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mehrine na 24 ur v mm
		trakomere v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	739.3	7.0	brezv.	megla		
28. 2. u. pop.	737.2	14.8	sl. svzh.	jasno	0.00	
9. u. zveč.	737.7	11.0	sl. vz.	del. jasno		

Srednja temperatura 10.9°C., za 2.9° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl (s 16% davka)	81 gl 15 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ 16%	81 „ 80 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 30 „
Akcije avstr.-ogerske banke	873 „ — „
Kreditne akcije	312 „ 60 „
London	121 „ 40 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 58 „
Cesarski cekini	5 „ 71 „
Nemške marke	59 „ 45 „

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin naj-novejše oblike namreč:

Monštranc, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrni in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

➔ Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto. (32)

➔ Staro orodje za popravo naj mi blagovolijo čč. gg. naročniki, pošiljati nfrankovano. ➔

„Kmetovalec“

je edini slovenski, gospodarski list s podobami. „Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi polji. „Kmetovalec“ prinaša poljedelske, živinarške, vinarške in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“ stoji na leto 2 gl., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gl. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobé vse izište številke tistega letnika.

KMETOVALEC.

Edini slovenski list s prilogo „Vrtar“.
Uredno glasilo za vse slovenske kmetovalec.
Izjave: Gustav P. K. Kmetovalec.

„Vrtnar“

je list s podobami, ki prinaša sadjarske in spleh vrtinarske članke. „Vrtnar“ izhaja dvakrat na mesec. „Vrtnarja“ dobé naročniki „Kmetovaleca“ zastoj. (16)

Slomškovih zbranih spisov

(I. del: „Sola in odgoja“ str. 180; II. del: „narodna politika in narodno gospodarstvo“ str. 183—354; III. del: „razna poučna tvarina“ str. 357—428 dobiva se izvod po 1 gl. pri izdajatelju: Mih. Lendovsku, župniku v Makolah (Maxau b. Pölschach); III. knjiga, životopisi, str. 397 pa po 70 kr. Po ravno isti ceni tudi po vseh slovenskih bukvarnah! Prva in druga knjiga ste pošli; Val. Orožnovih pesni je še nekoliko izvodov na prodaj po 40 kr.

Pete knjige: „Slomškovi „pastirski listi““ ni moči izdajati, dokler za III. in IV. tiskovni stroški niso poravnani.

ZABAVI IN POUKU.

Izhaja po jedenkrat na mesec.

DOM in SVET

Za celo leto 1-60
Za pol leta — 80

ZABAVI IN POUKU.

C. kr. priv. fabrika za izdelovanje

zarezanih strešnikov

v Zilski dolini na Koroškem

priporoča svoje patentovane vstricne zarezane strešnike,

ki so najbolj bili odlikovani na keramični razstavi v Parizu.

Slové že daleč po svetu,

ker so lahki, solidni, lični, po ceni in ker najmanj trpé od mraza in snega.

➔ Poroštvo za tri leta. ➔

Ž njimi krijejo že po Laškem, Švicarskem, Francoskem, Nemškem in celo po Ameriki. — Fabrika je za vso avstro-ogersko državo lastnica konstanškega patenta za izdelovanje zarezanih strešnikov, potem vseh patentov za izdelovanje Schmidheinijevih zarezanih strešnikov, kakor tudi Passavant-patenta.

Proti posnemalcem in ponarejalcem se bode po smislu patentnega zakona najostreje kazenski postopalo. Izdeluje tudi najboljše vrste (22)

zidarsko opeko, žlebake, steklene zarezane strešnike in strešna okna.

Streha na ogled je na tukajšnjem kolodvoru Rudolfove državne železnice.

Glavni zastop in zalogo za Kranjsko, Trst, Reko, Gorico kot za vse Primorsko, Istro, Goriško in Dalmacijo imata

F. P. VIDIC & Comp., v Ljubljani, Slonove ulice št. 9.

Otvorjenje trgovine.

Podpisani javljajo častnemu p. n. občinstvu, da so ustanovili

trgovino raznoterega blaga.

Dobivajo se tu raznovrstne kave, čaji, olja, južna sadje, isto: pomeranče, limone, dateljini iz Aleksandrije, domače in tuje vina itd. Razpošiljajo se zabojčki od 5 kil proti povzetju po pošti in večji zabojčki po železnici. Jamči se dobra in točna postrežba; na zahtevanje pošlje se cenik.

Priporočevaje se za obilne naročbe odličnim spoštovanjem

E. A. DOLINAR & Comp.
TRST, ulica Aquedotto 27.

Marijacejske kapljice za želodec, izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljive pri pomanjkanju teka, slabosti želodeca, smrdljivi sapi iz ust, napetji, kislem riganji, koliki, prehlajeni želodeca, gorečici, kamenu, preobilnem sluzu, gnjusu in bruhanji, glavobolu (ako ima svoj izvir v želodeci), želodčnem krču, zaprtju, preobloženji želodeca z jedili ali pijacami, boleznih vsled glist, boleznih na vrtnici in jetrah, ter zlati žili. — Cena steklenici z navodom o rabi 40 kr., dvojni steklenici 70 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar **Karol Brady, Kremžir** [na Moravskem].

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo. Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi koji je pridejan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka steklenica v rudoč papir, na kojem je zgorajšnja varstvena znamka, ter mora biti vrhu tega tudi še povedano na navodu o rabi, ki je pridejan vsaki steklenici, da je tiskan v tiskarni H. Guseka v Kremžiru.

Pristne so dobiti: **Ljubljana:** lek. Gab. Piccolli, lek. Jos. Stoboda. — **Postojna:** lek. Fr. Baecareich, — **Škofjaloka:** lek. Karol Fabiani. — **Radovljica:** lek. Aleks. Roblek. — **Rudolfovo:** lek. Dominik Rizzoli, lek. Bergmann. — **Kamnik:** lek. J. Močnik. — **Črnomelj:** lek. J. Blažek. (32)

Gospodu **G. PICCOLI-JU**, lekarju „pri Angelu“ v Ljubljani.

Moj sin je trpel skozi dve leti vsled gastralgije, slabega prebavanja in želodčnega krča, da ga je ta bolezen vsega shušala in skoro uničila. Pri njem poskušal sem vsa sredstva, ki nam jih naša veda zadaje in tudi nisem pozabil najrazličnejših rudninskih vod. Toda zboljšek bil je le za malo trenutkov. Slednjič si domislil, poslužiti se Vaše zelo pohvaljene esence za želodec, in vspeh je bil tako nagel in sijajen, da je moj sin porabil samo 6 steklenic popolnoma ozdravil.

Pri takem vspehu morem Vašo esenco le najgorkeje priporočati vsem trpečim vsled slabe prebave, zlate žile itd., ter Vas tudi pooblastim, da to spričevalo moje hvaležnosti kot v resnici zaslužno pohvalo tudi razglasite.

V Trstu 1887.

Dr. Leon Levi.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizkej ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobani zastonj in franko.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj bolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterljo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadrazten) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Dražba vina.

Zaradi opustitve krčmarskega obrta prodalo se bo dne 2. oktobra t. l. pri **KRIŠTOFU** v Kamniku na Kranjskem

200 vedrov vina

izborne kvalitete in raznih letnikov potom javne dražbe s posodo ali brez posode. Takoj se plača 10% kupnine, ostali znesek pa v štirinajstih dneh, v koji dōbi se mora prevzeti tudi blago.

Kupei se tedaj uljudno vabijo, da pridejo dne 2. oktobra ob 10. uri dopoldne v naspominano hišo.

(3)

Janez Cvek.

Odlikovani v Trstu 1882

s srebrno svetinjo.

AVGUST DRELSE,

tovarnar peči iz prstenih izdelkov,
v Ljubljani.

Izdelovanje in zaloga najraznovrstnejših peči najnovejše sestave

belih in barvenih iz ognjesigurnega gradiva, elegantno in cenó.

Zaloga kemijskih aparatov z najtršim osteklenjem, kojega se ne primejo kisline.

Izvršuje naročila na cevi, nadstavce za dimnike z vetrnjakom, na stavbene okraske, rebra za cerkvene oboke, ognjesigurne opeke in vse v stroko prstenega blaga spadajoče predmete. (14)

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Druškovič-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, storje za štokodoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezna dela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodó; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(31)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Gospodom šolskim predstojnikom
in učiteljem priporoča

Andr. Druškovič-a

trgovina z železnino in orodjem
mestni trg 10.,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja
za sadjerejo in obdelovanje sadnih
dreves, in sicer: drevesno sterguljo,
škarje za gosenice, ročno lopatico,
drevesno žago, sadni trgač, drevesne
škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče,
cepilni nož, vrtnarski nož in drevesno
ščetko; orodja so vsa na **lepo po-**
pleskani leseni plošči vrejena, po
prav nizki ceni. (30)

Leopold Tratnik
izdelovatelj
cerkvene posode itd.
Ljubljana
sv. Petra cesta
št. 27.

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n.
cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših
in lepih oblikah. (7)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike.
Staro orodje in posode jemlje v popravo.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,
Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih
predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilni-
čarske oprave

po najnižjih cenah. (79)

Čimniki gratis in franko.

!!Noben cilindar več ne bode počil!!

C. kr. priv.

stročasti in kroglasti cilindri

PATENT MARIJAN

(z varstveno znamko)

dobivajo se samo v c. kr. tovarniške zalogi

P. KAJZEL-A,

trgovina s steklom, (9)

v Ljubljani, Stari trg št. 15.

Pred ponarejenimi cilindri brez varstvene znamke se svari.

Priporoča dalje prečastiti duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo
cerkvenih svečnikov, svetilnic, oljnatih podob, steklenine, porcelana, beloprstene
robe, kakor tudi izdelovanje cerkvenih barvanih oken z raznovrstnimi podobami.

Izvrstna svetloba.

Darilce pridal šolski mladini, zlasti letos jako
primerno in spominljivo, je knjizica:
"Zlatomašnik LEON XIII."
(s podobico).
Dobiva se po 6 kr. — 50 izdajev v kup po 5 kr.
v Ljubljani pri "Katoliški družbi", Stari trg
št. 13.
Po ravno isti ceni "Papeževa nezmo-
ljivost". (10)

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

F. P. VIDIC & Co.

priporočata p. t. občinstvu za salone, kavarne,
gostilne, privatna stanovanja itd. lepe

lončene peči

po jako nizki ceni ter iz najboljšega blaga
izdelane. (15)

Zaloga v slonovih ulicah

št. 9.

Zalogo obrazcev za p. n. župnijske, šol-
ske, notarijske in druge urade, kakor
tudi za p. n. častito duhovščino, gg. učitelje,
notarje, advokate in privatne osebe ima
edino le (2)

J. R. Milic-eva tiskarna

v Ljubljani, stari trg št. 19.

Sprejemajo se tudi v tisek vsa druga tiskarska
dela ter izvršujejo točno, okusno in po nizki ceni.

Tu je i.

27. septembra.

Pri **Maltcu**: Dr. Wolff,
s soprogo, iz Nemčije. — Vogel,
trgovec, iz Monaka. — Penzl,
podjetnik, iz Galicije. — Bein-
hacker, potovalec, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Kern in Bau-
mann, trgovca, iz Trsta. —
Horovic, s soprogo, pl. Schivitz-
hofen, Lamberger in Husser z
Dunaja. — Kasar, župnik, s
Tirolskega. — Feldner, Ober-
walder s Tirolskega. — grofinja
Egger iz Gorice.

Pri **Južnem kolodvoru**:
J. in H. Tanzer iz Gradea. —
Peenik in May z Dunaja. —
Kvaternik, uradnik, iz Čubara. —
Huber in Pillner, zasebnici, iz
Celoveca. — K. Langl, umetnik,
iz Berolina. — pl. Vassel, zaseb-
nik, z Dunaja.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
opatiže Soulac (Gironde).
Dom MAGUELONNE, pripor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bru-
selj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po prijorji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo.
Benediktincev (po nekoliko kapljic
na vodi) ozdravi in zabrani gnji-
lobo zob, jih obeli in utrjuje;
okrepčuje in popolno ozdravi
čeljusti.

Zares močno ustrežemo našim p. n.
čitateljem, opozorjé na to starodavno
ter prekoristno iznajdbo — najboljši
in edini lek proti zobobolu.

Tvrdba **SEGUIN** Bourdeaux
(Francija)
Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.
Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah
dišav. (8)

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo
skrbeti za rodbino. Naše življenje odvisno je od tolikerkih slučajnosti, da ne smemo nikdar
puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši
pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu
udeleževati se njenih dobrot.

Za nezaten denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostale
rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, ke dar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje
važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl
tako potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani
otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovancu samemu o dogovorjenej
starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljuje ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere
prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega
čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konci leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 oseb
za 22,835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno (51)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,
v lastnej hiši (Gospeske ulice 12.)